

Становище

от доц. д-р инж. Пенка Йорданова Кастрева

катедра „Геодезия”, Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”
– гр. Шумен

ОТНОСНО: Дисертационен труд на ас. инж. Събин Иванов Иванов, за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия”, научна специалност „Картография (вкл. тематично географско картографиране)”

ТЕМА: Картографиране и анализ на културно-историческото наследство на област Шумен

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № РД-16-096/26.05.2017 г. на Ректора на Шуменски университет “Епископ Константин Преславски” за назначаване на научно жури и на протокол №1/31.05.2017 г. от заседанието на научното жури.

Кратки биографични данни за докторанта

Докторантът ас. инж. Събин Иванов Иванов успешно е завършил специалност „Геодезия, фотограметрия и картография” във ВНБУ „Васил Левски”, през 2002 г. След завършване на висшето си образование е работил в държавни и частни институции. Придобил е професионален опит в различни направления от областта на геодезията и картографията. От 2014 г. е назначен за редовен асистент и докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Геодезия” в Технически факултет на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”. От 14.09.2016 г. е отчислен с право на защита.

Инж. Събин Иванов участва в учебния процес като ръководи упражнения по различни картографски дисциплини. В работата си използва знания, свързани с изчислителни, графични CAD и ГИС софтуерни продукти.

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертацията е структурирана в увод, три глави, заключение, справка за приносите, цитирана литература и публикации по темата на изследването, както и приложения към дисертационния труд. Списъкът на литературните източници съдържа 45 автора, от тях 29 са български и 9 чужди автори, и 7 интернет адреси. Списъкът на публикациите на докторанта по темата на дисертацията съдържа 3 заглавия. Текстът на дисертацията е подготвен старателно и богато илюстриран с множество фигури (39 бр.), таблици (25 бр.) и приложения (7 бр.), към дисертацията.

В увода е аргументирана актуалността на темата, формулирани са целта и задачите на дисертационния труд.

Обзорната част от дисертацията е обособена в първата глава (11 - 55 стр. от дисертацията). Тя е посветена на проучване на състоянието на изследвания проблем. Засягат се дефиниции и понятия, свързани с изследваната тема, като:

нормативно-правова база за решаване проблемите за съхранение на културното наследство; периодизация, управленски модел и мониторинг за опазване на културното наследство в България др. Подробно са разгледани съвременните технологии, които биха могли да се приложат при изучаване, съхранение и управление на културното наследство. Въз основа на някои от тях в глава 3 е направено самостоятелно изследване за състоянието и картографското документиране на паметниците на културата в област Шумен.

Втората глава (56 – 74 стр. от дисертацията) е теоретична и разглежда темата за създаване на специализирана карта и изграждане на информационна система за управление на културно-историческото наследство на България. Предлагат се конкретни решения чрез използване на новите технологии относно елементите на картата в цифров вид, а именно: изходни данни, мащаб, проекция и конкретно съдържание на специализираната карта, както и структуриране на информационни слоеве.

Най-съществената и типично приложна картографска част от дисертацията се съдържа в трета глава (76 – 131 стр. от дисертацията). Авторът представя технология за документиране и съхраняване на културно – историческите обекти в област Шумен, като използва фотограметрично заснемане на ценни археологически обекти в изследвания район с широко разпространените напоследък безпилотни летателни апарати (дрон). В резултат на фотограметричната обработка на получените изображения са създадени 3D модели на: „Шуменска крепост“, „Мадарски конник“ и „Мадарска крепост“.

Практическата картографска част на дисертацията включва още като краен резултат: 1) Разработена знакова система за обектите на културата, попадащи в област Шумен; 2) създадена геобаза данни за същите обекти; 3) отпечатана е карта на хартиен носител с обектите на културата, попадащи в област Шумен. Картографското оформяне е извършено съгласно утвърдени принципи и правила в картографията и подходяща знакова система; 3) създадени са две интерактивни карти за обектите, придружени със снимков материал, предоставени в интернет.

Изложението на всяка глава завършва с изводи. Резултатите от дисертационното изследване са резюмирани в „Заклучение“ (стр.133 – стр. 135 от дисертацията), а в справката за приносите на стр.135 те са правилно формулирани.

Оценка на дисертационния труд

Актуалност на темата. Изследванията, посветени на културното наследство, на неговото място и значение в съвременния свят, стават все по-актуални не само у нас, но и в европейски и световен мащаб. Научната разработка е посветена на приложението на картографията в съчетание с други нови технологии за пространственото описание на обектите на културата с цел тяхното по-лесно и ефективно съхраняване, изучаване, опазване и управление.

Степен на познаване на проблема. Без съмнение, докторантът познава достатъчно задълбочено материята с която се занимава. Пише ясно и логически свързано, умее да аргументира собственото си разбиране по изследваните проблеми.

Методика на изследването. В работата си авторът успешно си служи със съвременни средства не само за съставяне, обработване и анализ на картографски материали. Докторската работа синтезира също така знания от геодезията, фотограметрията и картографията.

Резултати и приноси. Резултатите от изследването имат научен и научно - приложен характер. Въпросите от теоретичната картография са преди всичко свързани с визията за съдържанието на една бъдеща специализирана карта на културното наследство на България, като са дадени конкретни предложения.

На фона на крайно недостатъчната активност в областта на картографските изследвания и документиране на обектите на културата, извършените от докторанта изследвания с основание могат да се считат за оригинални. Крайният практически резултат са анализирани на съвременното състояние на обектите на културното наследство в област Шумен, съставените 3D модели, геобаза данни и интерактивни карти за тях. Те определено имат приложен характер и могат да послужат в работата на общините за популяризиране на културното наследство в тези райони.

В заключение, ще наблегна на значимостта на дисертационното изследване със засегнатите проблеми по съхраняване и опазване на културното наследство, като първата стъпка за това е създаването на цифрови картографски модели на археологически, архитектурни и исторически паметници на културата. Този вид картографиране ще допълни една голяма празнота от развитието на специализираното картографиране в България. Считам, че авторът има самостоятелни картографски приноси в тази област и те са достатъчни за една успешна защита. Във връзка със Закона за развитие на академичния състав в Република България, считам че дисертационният труд притежава оригиналност във всичките посочени приноси.

Автореферат. По същество представеният автореферат е сбито изложение на текста на дисертацията и повтаря нейната структура. Извършеното изследване е отразено в него достатъчно пълно и точно.

Публикации по темата. По темата на дисертацията публикациите са достатъчни като количество. Фактът, че всички публикации (изследване на монолитите в Мишкова нива, на менхирите около с. Златна нива, област Шумен) са свързани с изследвания на различни паметници на културата подчертава интереса на докторанта по тази тематика. Считам, че избраната и разработена от него тема може да намери своя достоен принос и да достигне до заинтересуваните професионални среди.

Участие на автора. Считам, че дисертационният труд е изцяло дело на докторанта.

Критични бележки. Дисертацията съдържа информация за практически нови картографски продукти в цифрова среда, каквито са тримерните модели и интерактивните карти на територии с концентрация на културни обекти. Тяхното решение е оригинална разработка на автора.

Като препоръка към докторанта, считам че е необходимо да обърне повече внимание на картографиране и анализ в ГИС среда, тъй като широко разпространените български софтуерни продукти за кадастър са доста ограничаващи за някои изследвания.

Лични впечатления

Познавам лично ас. инж. Събин Иванов като амбициозен, отговорен и уважаван от студентите си педагог и добре познат в геодезическите среди със своята качествена работа. По време на разработване на дисертационния труд, като негов научен ръководител ми направи впечатление възможността да излага мислите си систематизирано и ясно. По силната му страна обаче е използването на математически сложни въпроси, които не липсват в темата на изследването, въпреки използването на готови софтуерни продукти за математическа обработка на информацията.

Заклучение

Представените документи по процедурата са изрядни, а дисертационният труд, обект на настоящото становище има всички необходими качества за самостоятелен труд, отговаря на критериите за научно изследване и на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

Имайки предвид гореизложеното, като член на научното жури, предлагам на уважаемото научно жури, да присъди на **ас. инж. Събин Иванов Иванов образователната и научна степен „Доктор“** по професионално направление „5.7. Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Картография (вкл. тематично географско картографиране“.

Член на журито:

Благоевград, 9.06. 2017 г.

(доц. д-р инж. Пенка Кастрева)